

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Libellvs De Angelo Cvstode R. P. Francisci Albertini Soc.
Iesv Theologi**

Albertini, Francesco

Coloniae Agrippinae, M.D.C.XIV

Cap. 24. De laqueis ac fallacijs quibus dæmon ad tentandum accedit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46785](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46785)

Matt. 12. dintegrare, probat idem Angelicus Doctor ex verbis Matthæi, *Reuertar in domum meam vnde exiui.* Angel^l Custos autem propter nullū quantumuis enorme peccatum sic omnino deserit nos, quin semper aliquam, vt supra docui, salutis nostræ curam retineat.

Vid cap. 6

CAPVT. XXIV.

DE LAQVEIS AC FALLACijs, quibus dæmon ad tentandum accedit.

TOT tamq; variæ deceptiones sunt, quibus dæmon quantum est in se animas nostras illaqueat, vsque adeò etiam vigilanter minimam quamque occasionem victoriæ aucupatur, vt quamprimum à custodia cordis desistimus, adoriatur nos & sæpè supplantet; Vnde non immeritò scribebat ad Ephesios suos Apostolus, cū discrimen pugnæ nostræ quadantenus adumbrare vellet, quæ sane tanto periculosior est, quanto infernalis hostis si naturam eius

Cap. 6.

eius spectemus potentior, & si ar-
tem callidior. Non est nobis col-
luctatio aduersus carnem & sangui-
nem, sed aduersus Principes, & pote-
states tenebrarum harum. Celebris
visio ad hoc propositum vt narra-
tur in libris Regum Micheæ de-
monstrata fuit. Vidit namque Domi-
num sedentem super solium suum, &
omnem exercitum cali assistentem ei
à dextris & à sinistris, quorum eos
qui dexteram stipabant existimat
Gregorius fuisse Angelos bonos, a-
lios qui sinistram malignos. Cum
autem sinistris hisce à Deo permit-
teretur, vt Achab deciperent, com-
meruerat enim, inquit Gregorius,
vt diabolicis fraudibus ad occultū
peccatum induceretur, quia sæpè in
manifesta ceciderat, postquam vnus
hunc, alius alium decipiendi mo-
dum proposuisset, demum qui om-
nium erat cordatissimus, obtulit se
se dicens, *Ego decipiam Achab*. Et
mandante Deo, vt idem diabolus
artem quam inuenerat eum circum-
ueniendi aperiret, respondit ille,

Ero

3. Reg. 22.

Greg 10
1. in ca. 5
Iob.

Ero spiritus mendax in ore omnium
 Prophetarum eius. Hanc visionem
 prolixo sermone explicans D. Gre-
 gorius. Quid est inquit, quod à dex-
 tris, & sinistris stare perhibetur,
 Deus enim qui ita est intra omnia, ut
 etiam sit extra omnia, nec dextera
 nec sinistra concluditur. Sed dextera
 Dei Angelorum pars electa; sinistra
 autem Dei pars Angelorum reproba
 designatur. Vnde & mox fallax spi-
 ritus in medio prosiluisse describitur,
 per quem Achab Rex exigentibus,
 suis meritis decipiatur, qui ex pra-
 cedentibus peccatis dignus erat, ut
 tali debuisset deceptione damnari, ut
 quatenus qui sepe volens ceciderat in
 culpam, quandoque nolens caperetur
 ad pœnam. Cæterum ad huius rei
 confirmationem cum Saul operâ
 Pythonissæ Samuelem suscitare ni-
 teretur, ut eum de modo aliquo
 Philisthæos comprimendi consule-
 ret, permisit Deus, quem admodum
 Lyranus & Augustinus notant, ap-
 parere illi sub forma Samuelis dæ-
 monem dicentem, *Cras tu & filij tui
 mecum.*

Reg. 281.

Lyran.

ibid.

Aug. ad

Simul &

libr. 8.

quest.

mecum eritis, quæ verba proficisci non potuerunt ex ore Samuelis, quoniam manifestè falsa erant; neque Saul ad Limbum Electorum ubi Samuel detinebatur admissus fuit, sed præcipitatus ad inferos, & iuxta Abraham ingenti chao alter ab altero separatur.

Demon, assumpta specie Samuelis Saulem decepit.

At quanto deceptions dæmonum, sicubi formam exteriorè Angeli lucis præ se ferunt, terribiliores sunt, tanto minus officiunt; & è contrario minor est formido & ampliùs damnum quando accinguntur dolis occultis, & malum aliquod nobis persuadent sub prætextu bonitatis. Genus hoc inuisibilium deceptionū accuratè detegit demonstratq; exercitatissimus spiritualis militiæ ductor Greg. ad textū illum B. Iob loquentis de equo, *ubi audierit buccinam, dicit Vah: non timebit exhortationem ducum & vlulatum exercitus.* Intelligit. n. per vlulatum exercitus tentationē manifestam siue iræ, siue sensualitatis, qua ordinariè impetuntur peccatores, & subinde etiā

Deceptiones dæmonis quo occultiores eo perniciosiores sunt.

Iob. 39. Greg. 1b.

2. Cor. 12 viri sancti, quemadmodum Paulo accidit. *Datus est mihi stimulus carnis meae Angelus Sathana, &c.* Per exhortationem ducum; tentationes occultas quæ sub specie boni insinuantur, quia dux hortatur exercitum subtilitate argumentorum, & efficaciâ rationum; sine strepitu aut tumultu aliquo, vt. animum addat militibus, eosque ad rem præclarè gerendam inflammet. *vlulatus* verò, *Exercitus* idcirco duntaxat excitatur, vt hostibus innotescat, æmulos suos iam ad conflictum se se armasse & animasse. His præmissis arbitratur Gregor. verba Iob in eundem equum quadrare, quem postmodum descripsit Ioannes in Apocalypsi, cui insidebat Angelus gladio pariter & coronâ conspicuus. Et per equum personam iusti designari, qui directus ac protectus ab Angelo custode nec *vlulatum exercitus*, id est tentationem manifestam timet: nec exhortationem ducum, id est occultas sub *umbrâ bonitatis insidias*. Nam quo pacto,

pacto imperator militiae accendit, ut supra docui, acies suas ad praeliu proponendo rationes, quibus communiter homines ad ardua audeda facinora incitamus; sic Diabolus boni specie permouet subinde animam ad opus aliquod, cuius si deinde principium ac finem attentè respicimus, manifestum fit, processisse illud non ex zelo sed passione, & diuinam maiestatem illam et actione qua placare debebat, fuisse offensam. Circa hanc deceptionem idem Gregorius explicans alterum textu Iob: *Siue nobiles fuerint filiae eius, siue ignobiles non intelliget*, affirmat, non posse a nobis cognosci, vtrum opera quae patramus & nominare consueuimus partus siue filios animae, Deo placeant an verò displiceant, quia scire non possumus, ex bonâ nē, an ex pestilenti radice oriuntur, etiam non si, subiungit ille, *subtili examine discutiantur, siue approbentur, siue reprobandentur ignoratur*. Ratio autem huius rei à Theologis ac philosophis moralibus haec assignatur. Quia voluntas.

Iob. 14.
Opera mala aliquid quando palliata vobis bonis
Cur cogitationes pat.

lienter
aliquan-
do specie
boni.

luntas circumuentâ passione aliqua
delectabili, attrahere potest veluti
cæterarum regina potentiarum etiâ
Intellectû, & lumen rectæ rationis
extinguere, quò minùs inordinata
passio vnde reuera nascitur cogita-
tio illa bono zelo astutè palliata,
deprehèdatur: atq; horsû pertinere
videtur sèpè dicto Greg. alterû locû
Iob, *Cum enim dulce fuerit in ore eius
malû, id est palato volûtas sapuerit,
abscondet illud sub lingua sua, id est,
sub intellectu, & propterea, parcat
illi, non derelinquet illud & celabit in
guttore suo.*

Saul, sub
pretextu
pietatis
Deo resi-
stis.

Multa in hanc partè exempla re-
censentur in sacris literis. Nâ impri-
mis præceperat Deus Sauli, Amale-
citas adoriretur ac deleret, eous-
que, vt nec homo nec bestia aliqua
ibidem relinqueretur, ad vindictam
scilicet intolerandæ crudelitatis,
qua ipsi aliquando Israelitis op-
presserant.

Egreditur ergò Saul, vincit ac
necat homines & animalia, vt
Deus mandauerat. At multis par-
cit,

cit, viuum relinquens imprimis ipsum Agag, deinde ex armentis, quæ meliora erant. Neque hac dissimulatione reputabat aliquod se peccatum admittere: quia viuum conseruare Regem, pietatis videbatur; boues autem & pecora religionis, vt his in sacrificium cæsis læsa aliquando diuina patientia placaretur. Vnde cum Propheta Samuel propter transgressionem mandati Domini eum increparet, Respondit Saul: Immo audiui vocem Domini, & ambulauit via, per quam misit me Dominus, abduxi Agag, & interfeci Amalech. Tulit autem de prada populus oues & boues, primitias eorum quæ cæsa sunt, vt immolet Domino Deo suo. Non credidit ergo Saul, aliquã parte se præceptum Domini violasse. Et nihilominus apertæ ab eo inobedienciæ argutus, ideoque castigatus est, permittente Deo, vt regnum pariter & vitã amitteret; quia totum illud facinus proficiscebatur ex occulto inordinato affectu dominandi & cupiditate prædæ, tametsi Saul hanc

hanc intentionis suæ iniquitatē nequaquam aduerteret, cum prætextu pietatis & cultus diuini à cacodæmone deciperetur.

*Documē-
S. Gr. Na.
circa di-
ctum ex-
emplum*

Discamus ex hoc exemplo, inquit S. Grego. Nazianzenus ubi interpretatur præsentem locum, quanti periculi sit, laborare immodicâ cupiditate honoris, diuitiarum, aut alteri id gēn^o perituri boni; licet enim morbus exiguis generetur, inijs tandem tamen accedente occasione totam animam inextinguibili sibi conficit. Quis inquit dubitet ille, Saulē principiò aliqua etiam ratione spiritualē fuisse; At quia nō se totum spiritui præbuit, retinendo immoderatum quoddā desiderium dominandi, hinc Deo extitit inobediens, deceptus nimirum zelo religionis diuinæ, eousq; vt mortem deniq; ac æternam damnationem propria sibi dexterâ conficisset.

*Secundū:
documen-
tum.*

Discant insuper ex eodem exemplo (addit alius) Magnates & Principes, & qui officijs publicis funguntur, quanti momenti sit, vt obligationem

tionem ac debita officiorum suorum probe intelligant ; quia non semper excusari eos per ignorantiam, liqui- dum fit ex historia Saulis iam rela- ta.

Sed multo terribilius apparet ex-
 emplum Prophetæ illius, qui missus
 à Deo ad Ieroboam in Bethel, &
 prohibitus ibidem cibum gustare,
 cum eò peruenisset, & inuitaretur à
 Rege, *Veni mecum domum, ut pran-*
deas, & dabo tibi munera, intrepidè
 respondit, *si dederis mihi mediam*
partem domus tue, non veniam te-
cum, nec comedam panem, neq; bi-
ham aquam in loco isto. Reuertenti
 autem illi per aliam viam, prout
 Deus indixerat, occurrit Senex qui-
 dam pseudopropheta, qui inuitans
 eum, ut non nihil refocillaret, in do-
 mum suam, se quoque Prophetam
 esse asseueravit, neque vlllo nomine
 eiusmodi refectionem Deo displicere
 posse. Cum igitur ille partim
 etiam fame, & sitis vehementia cru-
 ciaetur, facilè inductus est, maximè
 insti.

3 Reg.

c. 13.

Propheta

verum à

falso pro-

pheta de-

ceptus

more

multa-

tur.

instigante occulta passione famis, ut
 persuaderet sibi quod alioquin non
 nisi difficillimè credi disset sed per-
 spicue ostēdit De^o quantum sibi hic
 error displiceret, tametsi induct^o in
 eū esset, su^o Propheta per Prophetā
 incognitū, quā ille domū repetēs in
 itinere à Leone suffocatus fuit; ac nē
 dubitaretur, vindictā hanc diuinit^o
 ei accidisse^o Leo cadaver ipsi^o inta-
 ctum aliquādiu custodijt. Caueant
 tā atroci docti exēplo, qui ad ieiuni-
 um aut abstinentiā adstringūtur, nē
 facilè sensualitati suæ, quantumuis
 nonnulla appareat species excusa-
 tionis, consentiant. Discant etiam,
 qui vocatos se agnoscunt ad statum
 aliquem Christianæ perfectionis,
 non cedere teneris affectibus paren-
 tum, qui filios subinde aut præten-
 sa pietate, aut umbrā maioris bo-
 ni à cruce Christi auellunt; sed
 grauissimæ ultionis recordentur,
 qua antedictus Propheta à Deo per-
 cussus fuit propter illāmet actionē,
 quā iudicabat diuinæ se iussioni ob-
 temperare.

*Documē
 ta circa i
 dem Ex-
 emplum.
 V. Arist.
 R. 3 c. 19.*

Porro

Porro non omittam ad vberio-
 rem instructionem & cautelam no-
 stram, historiam quæ recitatur in
 formula bene viuendi, annexa Con-
 cilio Coloniensi, de pauperculo quo
 dâ Anachoreta, cui simili deceprio-
 ne à Sathana illufum fuit. Cum enim
 à cellâ suâ fortè fortunâ egredere-
 tur, offendit in solitudine puellam
 Virginem; quæ viarû ignara, à recto
 itinere aberraret, posteaquam igitur
 sciscitanti, quò tenderet, ab illa re-
 sponsum esset, Peregrinationem si-
 bi incumbere ad Aedem Deiparæ
 Laurentanam, hic pio vt videbatur
 zelo, sed reuera naturali propen-
 sione ac tenera sympathiâ excita-
 tus, comitem se illi adiunxit, ve-
 nè tutorem aliquem tot exposita
 periculis puellæ pudicitia desidera-
 ret.

*Anacho-
 retæ qui-
 dam de
 ceptus
 specie pie-
 tatis in
 fornicationem
 cadit.*

Verum exiguo post temporis spa-
 tio, ex occultâ radice manifestum
 peccatum pullulare cœpit, eousque
 donec quotidiana cōuersatio in ob-
 scænum amorem degeneraret.

Hæc

*De fuga
malarum
occafio-
num.*

Dan. 2.

Gen. 3.

Hæc ijs dicta ſint, qui facile ſe per-
uertit ſinunt à Dæmone, neque occa-
ſionem peccandi fugiunt, aut quia
leuiorem reputant, quàm vt fugã
aut diſcuſſione indigeat; aut quia
ſpeciem aliquam pietatis in eã ima-
ginantur. Nam magni effectus in itijs
ſubinde admodum tenuibus oriri ſo-
lent. Exilis equidem lapillus erat (ſi
literã ſequimur) qui de monte nullã
manuũ operã excidebatur, ſed in-
gens Coloſſus quem contactu ſuo
proſtrauit. Quicumque igitur ad vi-
ctoriam anhelat, circumſpectus ſit,
& minimam quamuis mali occaſio-
nem deuitet; hæc enim de cauſã Eua
iudicabat, Deum ſibi non eſum duntaxat
verum etiam tactũ pomi pro-
hibuiſſe. Identidem vetuit Deus in
libro Numerorum Nazaræis, nè vi-
num biberent; at occaſionis tollen-
dæ gratia etiam vuas interdixit, nè
harum gultu deſiderium vini accen-
deretur. Ad hæc cum Templum muni-
dari vellet, idola non tantũ præ-
cepit ex eo eliminari, ſed quo omne
inſuper veſtigium aut memoria eo-

rum
Qu
nen
effe
par
ide
dic
bra
tis
te
Io
cu
ci
te
ſu
n
o
t
r
r

rum aboleretur, in cineres redigi. Quocirca considerandum, occasionem, cum vicina est, peccati umbram esse: quo pacto autem ubi umbra apparet, non propinquum sit corpus? ideoque qui non fugit occasionem dici potest consistere, *in regione umbræ mortis*, id est in confinibus mortis ac vitæ ubi consequenter de salute hominis ambigunt litigatur. Vnde Iob, Sanctissimus licet, ac diuini cultus Zelosissimus, propagator, adeo circumspectum tamen se fuisse ipse testatur, vt nunquam eleuare præsumeret oculos ad plenam Lunam, nè qua illi de idololatriâ cogitatio oboriretur, & similis euaderet cæco temporis sui vulgo, quod dictum planetam diuinis frequentatis honoribus adorabat.

Quæ cum ita sint. ex casu miseri illius Eremite, quæ supra specie pietatis deceptum docui, infertur in supracitato Concilio Colonensi horribilis, sed communis Sanctorum Patrum sententia: *Nihil periculosius est bona voluntate, ac proinde necessesse est,*

N B.

se est, omnes potius spirituales apothecas perscrutari, quã defectu remedij patiamur diabolicã nobis calliditate imponi.

CAPVT XXV. ET VLT.

DE REMEDIIS CONTRA occultas Sathana fraudes.

TRIA præ cæteris assignari solent à sacris Doctoribus efficacissima remedia ad deprehendum vincendumq; secretas diaboli astutias, quibus vt plurimum bonæ voluntatis homines illaqueantur.

Primum remediũ

Primum postulare à Deo Cœleste lumen, ita vt secundum Psalmistam, *abyssus abyssum inuocet*, abyssus humanæ ignorantiaë abyssum incomprehensibilis sapientiaë, eoque lumine quotquot à nobis patrantur opera accuratissimè inspiciamus. Tale remedium Iob adhibuisse scribitur, qui ad Deum lo-